

СА СВЯТАМ!

Заўтра -- 8 Сакавіка. Яшчэ не так даўно гэтага дня чакалі з прыўзнятым настроем, асабліва лепшая палавіна чалавецтва -- жанчыны. Бо з названай датай звязана іх свята. Да яго рупліва рыхтавалася моцная палавіна чалавецтва -- мужчыны. Яны набывалі для сваіх матуль, жонак і каханых, сясцёр і дачок падарункі, куплялі кветкі і дарылі іх з асаблівай

пашчотай, па многіх адрасах адпраўлялі віншавальныя паштоўкі і тэлеграмы, выказвалі найлепшыя пажаданні па тэлефоне.

Цяпер жа зусім не тое, што было раней. Адно не змянілася: 8 Сакавіка застаўся святочным, выхадным днём. Што ж тычыцца яго былых атрыбутаў, дык вельмі многім гэта стала не па кішэні. І ўсё ж мы не павінны траціць

аптымізм, збядняцца на поўныя цяпла, шчырасці і сардэчнасці словы.

Са святам Вас, дарагія жанчыны! Ніколі не страчайце веру ў сябе. Усім Вам поспехаў у працы і вучобе, на ніве грамадскай дзейнасці, дабрабыту і моцнага здароўя на доўгія гады!

**РЭКТАРАТ, ПРАФКОМ,
ПРАФКОМ СТУДЭНТАЎ.**

ГАЗЕТА ГОМЕЛЬСКАГА ДЗЯРЖАўНАГА УНІВЕРСІТЭТА ІМЯ ФРАНЦЫСКА СКАРЫНЫ

ГОМЕЛЬСКИ УНИВЕРСИТЕТ

№ 4(886)

АўТОРАК, 7 сакавіка 1995 г.

Газета заснавана ў верасні 1969 года

Выходзіць два разы ў месяц

Цана дагаворная

НА САВЕЦЕ ГДУ

Асноўным на парадку дня чарговага пасяджэння Савета універсітэта, якое адбылося 23 лютага, было пытанне аб арганізацыі вучэбнага працэсу на спецыяльнасці "Правазнаўства". Заслуханы і абмеркаваны даклад дэкана гісторыка-юрыдычнага факультэта М.І.Старавойтава. У прынятай пастанове прадагледжаны меры для карэнага паляпшэння падрыхтоўкі спецыялістаў па названай спецыяльнасці.

На савеце размеркаваны сродкі, выдзеленыя з бюджэту рэспублікі на фінансаванне фундаментальных даследаванняў у 1995 годзе, зацверджаны тэмы кандыдацкіх дысэртацый і імяныя стыпендыі, старшы выкладчык кафедры рускай літаратуры І.М.Афанасьеў рэкамендаваны ў дактарантуру. Прынята рашэнне аб перайменаванні кафедры ЛФК у кафедру аздараўленчай і лячэбнай фізічнай культуры.

На конкурснай аснове на вакантныя пасады дацэнтаў абраны: А.П.Касьяненка -- па

кафедры палітычнай сацыялогіі, Р.І.Маркелава -- па кафедры батанікі і фізіялогіі раслін, В.А.Мядзведзеў -- па кафедры фізічнага выхавання, А.Я.Нікіфараў -- па кафедры бухліку і аналізу гаспадарчай дзейнасці, У.У.Сыцько -- па кафедры фізічнай метралогіі. А.Г.Краўчанка абрана старшым выкладчыкам кафедры геаграфіі.

Савет універсітэта прыняў рэкамендацыі Атэстацыйнай калегіі Мінадукацыі і навукі Рэспублікі Беларусь аб прысваенні вучонага звання прафесар доктару філалагічных навук, загадчыку кафедры беларускай літаратуры І.Ф.Штэйнеру, вучонага звання дацэнт -- кандыдатам навук І.М.Елісеевай з кафедры псіхалогіі і падрыхтоўкі да паступлення ў ВДУ і С.М.Курылкінай з кафедры фізічнай метралогіі.

На Савеце былі разгледжаны таксама некаторыя іншыя пытанні універсітэцкага жыцця.

З УЗНАГАРОДАЙ!

За шматгадовую плённую навуковую і вучэбную работу па падрыхтоўцы маладых спецыялістаў і актыўны ўдзел у грамадскім жыцці Ганаровымі граматамі універсітэта ўзнагароджаны старшы выкладчык кафедры лёгкай атлетыкі і лыжнага спорту Васіль Дзмітрыевіч ПАДАСІНАЎ і загадчык кафедры агульнай фізікі-доктар тэхнічных навук прафесар Дзмітрый Рыгоравіч ЛІН.

ІМЯНЫЯ СТЫПЕНДЫЯТЫ

23 лютага на пасяджэнні Савета універсітэта зацверджаны імяныя стыпендыі.

Імя Ф.СКАРЫНЫ:

Бабына Іне -- студэнтцы 5 курса эканамічнага факультэта /з 1 студзеня/;

Крэшчык Людміле -- студэнтцы 4 курса гісторыка-юрыдычнага факультэта /з 1 лютага/;

Кабялка Вользе -- студэнтцы 3 курса факультэта фізічнай культуры /з 1 лютага/.

Імя акадэміка О.ШМІДТА:
/з 1 лютага/

Русакову Сяргею -- студэнту 4 курса, **Казлову Уладзіславу, Гапановічу Мікалаю** -- студэнтам 3 курса матэматычнага факультэта.

Імя Я.Купалы:

Сурыновіч Вікторыі -- студэнтцы 4 курса філалагічнага факультэта /з 1 лютага/.

Імя акадэміка Ф.І.ФЭДАРАВА:
/з 1 студзеня/

Савенку Дзмітрыю, Уткіну Дзмітрыю -- студэнтам 5 курса фізічнага факультэта.

ВІНШУЕМ!

*Рэктарат, грамадскія арганізацыі універсітэта, выкладчыкі, супрацоўнікі і студэнты горача віншуюць кандыдата фізіка-матэматычных навук з кафедры алгебры і геаметрыі намесніка дэкана матэматычнага факультэта **Аляксандра Васільевіча БУЗЛАНАВА** і **Івана Рыгоравіча ТРАФІМОВІЧА** з кафедры лёгкай атлетыкі і лыжнага спорту з выпадку прысваення ім Атэстацыйнай калегіяй Мінадукацыі і навукі Рэспублікі Беларусь вучонага звання **ДАЦЭНТ**.*

*Калектыў кафедры эканомікі і сацыялогіі працы горача віншуе выпускніцу аспірантуры **КАЛЕСНІКАВУ Ірыну Івану** /навуковы кіраўнік -- дацэнт **І.П.Трацэўскі**/ з паспяховай абаронай дысэртацыі на атрыманне вучонай ступені кандыдата эканамічных навук.*

УНІВЕРСИТЕЦКАЙ ЗДРАЎНІЦЫ -- 20гадоў

Няма нічога даражэй на свеце, чым здароўе. Калі чалавек адчувае сябе добра фізічна, то ў яго і адпаведны настрой, калі ж не -- увесць свет, як кажучы, не мілы. У апошнім выпадку на дапамогу нам прыходзяць медыкі, каб сунць фізічны боль, зняць трывогу, усяліць надзею на хуткае выздараўленне.

Шмат гадоў стаяць на варце здароўя студэнтаў, выкладчыкаў і супрацоўнікаў ГДУ работнікі універсітэцкага санаторыя-прафілакторыя. На мінулым тыдні яго калектыў прымаў цёплых віншаванні ад кіраўніцтва ГДУ, а таксама сваіх удзячных пацыентаў з нагоды юбілею -- 20-годдзя універсітэцкай здраўніцы. За гэтыя гады ў яе сценах атрымалі лячэнне і прайшлі аздараўленне тысячы студэнтаў, выкладчыкаў і супрацоўнікаў. Клопатам, увагай, добразычлівымі адносінамі ўрачоў, медсясцёр быў тут акружаны кожны, хто набываў суды пуцёўку.

Размяшчэнне прафілакторыя побач з універсітэцкімі карпусамі і інтэрнатамі мае свае станоўчыя перавагі: пасля вучобы, работы, нават у абедзенны перапынак тут можна атрымаць прызначаны ўрачом працэдуры, што дазваляе з'эканоміць свой час. А калі дадаць да гэтага тую цэльнасць і ўважлівасць адносінаў персаналу да ўсіх, хто тут папраўляе здароўе, то гэта ўздывае і настрой, што вельмі немалаважна ў нялёгка сённяшні час.

Дваццаць гадоў -- немалы адрэзак часу, за які універсітэцкая лячэбна-прафілактычная ўстанова змала набыць сапраўдную сталасць. Цяпер яна валодае выдатнай сучаснай медыцынскай базай, што дазваляе высокаэфектыўна праводзіць лячэнне. Не так даўно прафілакторый стаў навасёлам -- з універсітэцкага інтэрната N3, у якім ён займаў адзін пад'езд, перамясціўся ў двухпавярховы будынак былога дзіцячага садка. І цяпер тут утульна і прасторна ўсім работнікам санаторыя і тым, хто лечыцца ў ім і адпачывае. За прайшоўшыя гады значна ўзрасла колькасць лячэбных кабінетаў /у самым пачатку існавання ўстановы іх тут было

толькі 2 -- працэдурны і фізіятэрапеўтычны). Цяпер жа да паслуг пацыентаў іх звыш 10: камп'ютэрнай дыягностыкі, лор-кабінет, гінекалагічны, магнітатэрапіі, зубны, іголкатэрапіі, масажны, цэплалячэння, інгаляторый, працэ-

Н.А.Чапурная, зубны ўрач А.П.Дуброўская, тэрапеўт А.Я.Шалухіна, старшая медсястра Т.Г.Струкава, масажысткі Т.А.Хамутоўская, Т.В.Маісеенка, медсястры Н.Л.Васіленка, Я.У.Маркава, В.Р.Гульцыева, І.Р.Раманенка.

гэтым доме ёсць сапраўды добры гаспадар. І вось уж адзінаццаць гадоў тако клапатлівай і дбайнай гаспадыняй з'яўляецца галоўны ўрач санаторыя-прафілакторыя Святлана Аляксеўна Залатых. За патрабавальнасць і добразычлівасць, кампетэнтнасць спецыяліста-медыка яе павважаюць і ў калектыве, якім яна кіруе, і тыя, хто папраўляе тут здароўе. Таму нельга лічыць выпадковасцю, што здраўніца ГДУ двойчы прызнавалася лепшай сярод санаторыяў-прафілакторыяў ВНУ рэспублікі за высокія дасягненні ў справе ўмацавання здароўя студэнцкай моладзі.

Здароўе чалавека ў многім залежыць ад яго харчавання. Гэта добра разумеюць работнікі такога важнейшага падраздзялення санаторыя як сталовая. Тут працуюць сапраўдныя майстры кулінарыі справы пава-ры В.М.Грамыка /тут яна ўжо 19 гадоў/, Н.І.Кузняцова, кухонная рабочая Л.П.Нечыталюк і многія іншыя.

Жыццё ў нас цяпер нялёгкае. Не хапае грошай на санаторную пуцёўку на курортнае лячэнне ў славутыя раней месцы былога СССР. Таму мы ўсе вельмі ўдзячны работнікам універсітэцкай здраўніцы, якія клапацяцца аб нашым здароўі, заўсёды сустракаюць нас цёплінёй і сардэчнасцю.

З юбілеем Вас, шануёныя!

Т.ДУБЯК.

На здымку: калектыў санаторыя-прафілакторыя.

Фота У.Чысціка.

ШЧЫРА ДЗЯКУЮ!

Атрымалася так, што па стану здароўя я быў вымушаны звярнуцца ў прафком за пуцёўкай ва універсітэцкі санаторый-прафілакторый.

Пуцёўку мне прадставілі і дні яе хутка праляцелі.

У гэтай сувязі хочацца выказаць словы падзякі ўсім тым, хто працуе для нас.

Даводзіцца толькі здзіўляцца, як атрымліваецца ў дыетсясцёр і кухароў растастайная ежа пры тым, што амаль кожны дзень цэны на прадукты харчавання растуць, а прадукты, якія неабходны, не заўсёды бываюць на базак.

Хочацца пажадаць усяму калектыву санаторыя-прафілакторыя моцнага здароўя, творчых поспехаў у рыхаванні ежы і ўсяго самага найлепшага! А з улікам таго, што ў вас амаль на 100% жаночы калектыў -- усіх Вас са святам 8 Сакавіка!

В.МАРЧАНКА,

ст. выкладчык кафедры фізічнага выхавання.

дурны, фізіятэрапеўтычны. Некаторыя прыборы і апараты не маюць аналагаў не тое што ў вобласці, нават і ў рэспубліцы. Сярод іх дыягнастычны камп'ютэрны комплекс "Прагноз" /Карэя/, апараты "Каскад", "Гінетон".

З шырокай лячэбнай базай звязана, натуральна, і колькасць штатных медроботнікаў. Цяпер іх у прафілакторыі 38 чалавек. Сярод іх 6 урачоў і 6 медсясцёр.

Высокую якасць маюць не ўрапатолаг-іголкарэфлексарапеўт Л.У.Марыся, лор-урач Л.Ф.Барадуха, урач-гінеколаг

Цяпер у санаторый-прафілакторый у адзін заезд могуць атрымліваць пуцёўкі 140-150 чалавек /у першыя гады пасля яго адкрыцця -- 75/. Многім ва універсітэце спадабалася і такое новаўвядзенне як продаж курсовак на лячэнне. Іх штотомесячна могуць набыць 30 чалавек.

Калі прыходзіць у гэтую лячэбную ўстанову, заўсёды заўважаеш узорную чысціню і парадак усюды -- у холах, лячэбных кабінетах, што стварае добры настрой. А ён у працэсе аздараўлення адыгрывае да-лёка не апошнюю ролю. Усё гэта сведчыць аб тым, што ў

У мінулым стагоддзі ў свеце існавала 15 экзэмпляраў гэтай кнігі, цяпер вядома месцазнаходжанне толькі 10-ці: 2 -- у Расійскай нацыянальнай бібліятэцы (былая Ленінка), 2 -- у Публічнай бібліятэцы імя М.Е.Салтыкова-Шчадрына ў Санкт-Пецярбурзе, 2 -- у Дзяржаўным гістарычным музеі ў Маскве, 1 -- у Музеі ўкраінскага мастацтва (г.Львоў), 1 -- у Цэнтральным дзяржаўным архіве старажытных актаў (г.Масква), 1 -- у Навуковай бібліятэцы Вільнюскага універсітэта і 1 -- у Каралеўскай бібліятэцы ў Лондане. Сляды пяці кніг згубіліся.

Гэта адна з частак Новага завету Бібліі, якая пачынае і абяцанне. Яна называецца "Апостал" і з'яўляецца першым творам хрысціянства. Складаецца з дзвюх частак. Першая з іх расказвае пра дзеянні апосталаў -- іерусалімскіх вучняў Хрыста, другая змяшчае проповедзь апостала Паўла, "выказаную ў форме яго 14 пасланняў да розных асоб і народаў" (Ф.Скарына. Творы. Прадмовы, пасляслоўі, акафісты, пасхалія. Мн., "Навука і тэхніка", 1990. С. 183). Ф.Скарына даў ёй такі загаловак: "Кніга дзеянняў і пасланняў апостальскіх, называемая Апостал". Яна суправаджаецца агульнымі прадмовай і пасляслоўем, кожная частка таксама суправаджаецца прадмовай і пасляслоўем. Усяго ў гэтай кнізе 22 уступныя артыкулы Ф.Скарыны. Пасля агульнай прадмовы змешчаны "саборныя пасланні апостала Паўла, у якіх выкладаюцца асновы хрысціянскай веры і ранняга гісторыя хрысціянства." (Ф.Скорина і яго время. Энциклопедический справочник. Мн.; БелСЭ им. П.Бровки, 1990. С.237). У прадмовах да гэтай кнігі і яе частак Скарына коратка пераказвае іх асноўны змест. У іх ёсць шмат разумных выказванняў на сьведкія тэмы. Са сьвяджэння Ф.Скарыны "апосталам і веруючым

былі дадзены ўсе мовы, якія ёсць пад сонцам" можна, напрыклад, убачыць прызнанне Скарынам раўнапраўя ўсіх моў. У прадмове (сказанні) да "Якаўлевага саборнага пасланьня" Скарына заклікае людзей "перад беднымі не важнічаць, падаваць міласціну маламаёмным, уцякаць ад злога, не

павінен накіроўваць іх для размнажэння простага добра, найбольш мець да ўсіх любоў, якая з'яўляецца найбольш дасканалай за ўсе (іншыя) таленты. Без яе нішто не бывае паспяхова-ванне наконт таго, што дадзенае слова ці абяцанне павінна быць для яго ўдалаўніка законам, ча-

ЮБІЛЕЙ "АПОСТАЛА" ФРАНЦЫСКА СКАРЫНЫ

У гэтым месяцы спаўняецца 470 гадоў з дня выхаду апошняй кнігі Ф.Скарыны -- "Апостал". Яна надрукавана ў Вільні ў 1525 г. Гэта апошняя, 45-я кніга, выдадзеная ўсходнеславянскім першадрукаром.

паклёпніцаць на сябра", кажа: "Нямногім настаўнікам быць, але больш умець мову сваю ўдасканаліваць, бо ад яе ўсе злыя і добрыя рэчы паходзяць", папярэджае: "Багатыя, якія пакрыўдзяць бедных, будуць пакараны". У прадмове да "Пасланьня да рымлян святога апостала Паўла" Скарына паглыбляе і развівае гэтую думку: "Дрэньныя будуць справядліва пакараны, а тыя, хто робіць дабро -- атрымаюць славу і мір", выказвае захапленне не абмежаванымі магчымасцямі чалавека: "І адным чалавекам раскоша (багацце) памножыцца."

Прадмова Ф.Скарыны да "Карынава першага пасланьня святога апостала Паўла" сьвядражае, што "ад згоды ўсё добрае ўсякаму гораду і ўсякаму грамадству прыходзіць, нязгода ж і найвялікшыя царствы разбурае." Гэты твор вучыць не хваліцца самому сваімі здольнасцямі. Кожны хрысціянін, сьвядражаецца тут, які мае свае таленты,

лаvek павінен абавязкова выканаць сваё абяцанне.

Прадмова "Да яфесіяў пасланьня святога Паўла" павучае дзяцей, каб слухаліся сваіх бацькоў і шанавалі іх, а бацькоў -- каб кармілі і вучылі дзяцей сваіх, прадмова "Да філіпісіяў пасланьня апостала Паўла" нагадвае апошнім, каб яны ў згодзе і ўзаемнай любові жылі, "Да селунянаў пасланьня святога Паўла апостала першага" сказанне навучае селунянаў не дапускаць жыццёвага броду і разбэшчанасці, ліхварства і бясспраўя. Загадвае жыць у святасці, чысціні, любові, у выкананні спраў не чужымі, а сваімі рукамі.

Самымі каштоўнымі, на нашу думку, з'яўляюцца пераказаныя Скарынам словы з "Апостала" ў сказанні да "Другага пасланьня апостала Паўла да селунянаў": "Хто не хоча працаваць, няхай не ёсць і да справы прымушаны будзе". Тут Скарына разам з апосталам Паўлам загадвае рабіць добрыя справы, у іх узбагачацца, у іх узбагачацца,

пакінуўшы сэрбальбоства і самаўлюбённасць. Многія пакаленні беларускага народа, прачытаўшы гэтыя выказванні Скарыны, ажыццяўлялі іх на практыцы, узялі на ўзбраенне і зрабілі больш усяго добрага наступным пакаленням. Усім, што ў нашага народа зараз ёсць добрага, мы абавязаны і гэтай кнізе Ф.Скарыны. Самай першай навуковай працай, апісаннем "Апостала" Ф.Скарыны, з'яўляецца артыкул П.А.Аляксеева "Разгляд славянскай старадрукаванай кнігі Апостала, якая спраўлена доктарам Францыскам Скарынаю з Полацка, надрукавана ў Вільні ў 1525г. у чвэрць ліста", што змешчаны ў кнізе "Опыт трудов Вольного русского собрания при имп. Московском университете", 1783, ч.6. С.195-204. Самай апошняй найбольш значнай працай з'яўляецца публікацыя Я.Л.Неміроўскага "Апостал" 1525 года Францыска Скарыны: "Вопыт книгознаўчага апісання" -- "Труды" //Гос. 6-ка СССР им. В.И.Ленина. 1978. Т.14.С.186-202. Па "Апосталу" Скарыны ўсяго апублікавана 29 артыкулаў. Кніга пражыла доўгае і цяжкае жыццё. Загінулі амаль усе экзэмпляры, у вядомых зніклі многія лісты. Але нельга дапусціць, што на свеце не захавалася больш экзэмпляраў. Недзе яны ёсць. Абавязкова ёсць і рукапіс, на якім зроблены набор. Ва ўсякім разе хоць рукапіс лобой з 45-ці вядомых кніг Ф.Скарыны. Патрэбна толькі працягнуць пошукі, перабраць кожную адзінку захоўвання пачатку XVI ст. у архівах і музеях Вільні, Масквы, Прагі, Кракава, Падуі і абавязкова Ватыкана. Варта толькі не пашкадаваць сродкаў і навуковых сіл.

К.УСОВІЧ,
заг. музея-лабараторыі Ф.Скарыны.

ПРЫКЛАДНАЯ ТЭМАТЫКА ЗАНЯТКАУ ПА КУРСУ "ГІСТОРЫЯ БЕЛАРУСІ"

(ЗАКАНЧЭННЕ. ПАЧАТАК У №14, 15, 18 за 1994 г. і ў №2 за 1995 г.)

СЕМІНАР 23. ПАСЛЯВАЕННАЕ АДАЎЛЕННЕ РЭСПУБЛІКІ.

1. Цяжкасці і поспехі аднаўлення народнай гаспадаркі.
2. Супярэчлівасць грамадска-палітычнага развіцця ва ўмовах пасляваеннага таталітарызму.
3. Змены ў грамадска-палітычным жыцці пасля смерці Сталіна.

ЛІТАРАТУРА:

Эканоміка Беларусі ў перыод паслевоеннага возроджэння. — Мн., 1988 г.
Марченко И.Е. Трудовой подвиг рабочего класса Белорусской ССР (1943-1950 гг.) — Мн., 1977 г.

Беязо А.П. Беларуская вёска ў пасляваенныя гады (1945-1950 гг.) — Мн., 1974 г.

Аксютин Е.В., Волобуев О.В. XX съезд КПСС: новация и догмы. — М., 1991 г.

Чаянкова Г.М. Советское общество в 40-80-е гг. Материалы к лекциям. — Гомель., 1993 г.

СЕМІНАР 24. САЦЫЯЛЬНА-ЭКАНАМІЧНАЕ І ПАЛІТЫЧНАЕ РАЗВІЦЦЁ БССР У СЯРЭДЗІНЕ 50 -- СЯРЭДЗІНЕ 80-х гг.

1. Развіццё народнай гаспадаркі. Спробы эканамічных рэформаў.
2. Грамадска-палітычнае жыццё.
3. Застойныя з'явы ў жыцці грамадства.
4. Культура, навука і адукацыя ў пасляваенны перыяд на Беларусі.

ЛІТАРАТУРА:

Марчанка І.Я., Грыгор'ева В.В. Сацы-

яльна-эканамічнае развіццё БССР (сяр.50 — сяр. 80-х гг.) //Актуальныя пытанні гісторыі БССР (савецкі перыяд). — Мн., 1991 г.

Зубкова Е.Ю. Опыт и уроки незавершенных поворотов 1956-1965 гг. //Страницы истории советского общества. — М., 1989 г.

Чаянкова Г.М. Советское общество в 40-80-е гг. Материалы к лекциям. — Гомель, 1993 г.

Войтович С.Д. БССР в экономических отношениях СССР с зарубежными странами (1945—1987 гг.) — Мн., 1987 г.

Гуринович А.Е. Участие Белорусской ССР в деятельности ООН. — Мн., 1982 г.

Снапковский В.Е. БССР в ООН (1945-1985 гг.) — Мн., 1985 г.

На пороге кризиса: нарастание застойных явлений в партии и обществе. — М., 1990 г.

СЕМІНАР 25. БЕЛАРУСЬ НА ШЛЯХУ ДА ДЗЯРЖАЎНАЙ НЕЗАЛЕЖНАСЦІ І СУВЕРЭНІТЭТУ (4 гадзіны).

1. Змены ў палітычным становішчы ў другой пал. 80-х гадоў і дэмакратызацыя грамадска-палітычнага жыцця. Фарміраванне шматпартыйнасці.

2. Абвясчэнне незалежнасці Рэспублікі Беларусь.

3. Эканоміка рэспублікі і праблемы пераходу да рынковых адносін.

4(1) Сучасная грамадска-палітычнае жыццё. Прыняцце канстытуцыі Рэспублікі Беларусь.

5(2) Культурна-нацыянальнае адраджэнне на Беларусі.

6(3) Рэспубліка Беларусь у міжнародных адносінах.

ЛІТАРАТУРА:

Закон Беларускай Савецкай Сацыялістычнай Рэспублікі аб умовах у Беларускай ССР. — Мн., 1990 г.

Дэкларацыя Вярхоўнага Савета Беларускай Савецкай Сацыялістычнай Рэспублікі "Аб дзяржаўным суверэнітэце Беларускай Савецкай Сацыялістычнай Рэспублікі". — Мн., 1990 г.

Законы БССР о названии Белорусской ССР, о Государственном флаге и Государственном гербе Республики Беларусь //Советская Белоруссия. 1991 г. 25 сентября.

Пагадненне аб стварэнні Садружнасці Незалежных Дзяржаў. //Народная газета. 1991 г. 11 снежня Канстытуцыя Рэспублікі Беларусь. — Мн., 1994 г.

Хрестоматия по истории общественных движений и политических партий. //Октябрь 1917 и судьбы политической оппозиции. Ч.III. С.200-252.

Навучыцель М.В., Сарвіраў Б.У., Цыбіна А.П. Рыначная эканоміка. Праблемы тэорыі і практыкі. — Мн., 1993 г.

Канстытуцыя Рэспублікі Беларусь. — Мн., 1994 г.

Эсмантовіч І.Ф. Канстытуцыя суверэннай рэспублікі. Вучэбна-метадычная распрацоўка кафедры гісторыі Беларусі. — Гомель, 1994 г.

Энцыклапедыя гісторыя Беларусі. — Мн., 1993 г. С.480-487.

Гомельскі дзяржаўны ўніверсітэт імя Ф.Скарыны аб'яўляе прыём студэнтаў на I курс завочнага факультэта на 1995-96 навучальны год

Ва ўніверсітэт прымаюцца асобы, якія пастаянна пражываюць у Рэспубліцы Беларусь, а таксама грамадзяне Беларусі і беларусы, якія жывуць за яе межамі. Звыш кантрольных лічбаў прыёму на падставе дагавораў з аплатай навучання могуць па конкурсу. Колькасць выдзеленых месцаў у дадзеным выпадку вызначаецца прыёмнай камісіяй. Ва ўніверсітэт прымаюцца асобы, якія маюць сярэдняю адукацыю.

Да навучання без адрыву ад вытворчасці дапускаюцца:

-- выпускнікі сярэдніх спецыяльных і прафесійна-тэхнічных навучальных устаноў, якія паступаюць на роднасныя спецыяльнасці;

-- інваліды, якім не супрацьпаказана навучанне ў ВНУ;

-- ваеннаслужачыя, звольнены ў запас на працягу трох апошніх гадоў;

-- асобы, якія працуюць па профілю абранай спецыяльнасці, як правіла, не менш шасці месяцаў;

-- асобы, заключыўшыя з універсітэтам дагаворы на падрыхтоўку спецыялістаў.

Прыём заяў -- з 25 сакавіка па 15 чэрвеня. Уступныя экзамены -- з 16 па 30 чэрвеня. Залічэнне у склад студэнтаў -- да 6 ліпеня.

Паступаючыя на ўсе спецыяльнасці здаюць тры конкурсныя экзамены, якія ацэньваюцца адзнакамі "5", "4", "3", "2" /паступаючыя на спецыяльнасці "Правознаўства" і "Фізічная культура і спорт" дадаткова здаюць па аднаму пазаконкурснаму экзамену/. Абітурыенты, якія не з'явіліся на экзамен без уважлівай прычыны або атрымалі адзнаку "2", да далейшых экзаменаў не дапускаюцца.

Уступныя экзамены /за выключэннем экзамену па спецыяльнасці "Фізічная культура і спорт" /праводзяцца па праграмах, складзеных у адпаведнасці з вучэбнымі праграмамі агульнай сярэдняй адукацыі.

Ніжэй у табліцы прыведзены пералік спецыяльнасцей і дысцыплін, па якіх здаюцца ўступныя экзамены.

ДЭМАКРАТЫ, ЯДНАІЦЕСЯ!

17-18 лютага ў Мінску мне давялося стаць удзельнікам аднаго вельмі цікавага мерапрыемства -- Нацыянальнай асамблеі прагрэсіўных сіл Рэспублікі Беларусь. Імпрэзу наладзіла Нацыянальная асацыяцыя садзеяння сацыяльна-эканамічнай рэформе "Геапалітыка. Інтэграцыя. Прагрэс". Прэзідэнтам Асацыяцыі з'яўляецца Уладзімір Лінеў, але, як пагаворвалі ў кулуарах, сама непасрэдная адносіны да яе мае ўсім добра вядомы Станіслаў Шушкевіч.

Пра маштабнасць асамблеі можа сведчыць не толькі колькасць удзельнікаў і запрашаных (каля 1,5 тысячы), але і тое, што ў яе межах было праведзена шэсць навукова-практычных канферэнцый (у тым ліку адна міжнародная) па самых актуальных для нашай,

развіваючайся ва ўмовах постаталітарызму, краіны тэмах. Акрамя таго, было праведзена некалькі палітычных дыскусій і "круглых столаў".

У першы дзень з усяго прапанаванага мяне найбольш зацікавіла канферэнцыя "Праблемы станаўлення чацвёртай улады на Беларусі". У ёй акрамя вядучай -- Жаны Літвіной, дырэктаркі Аналітычнага і інфармацыйна-выдавецкага цэнтара Асацыяцыі прынялі ўдзел вядомыя на Беларусі журналісты і дэпутаты: Сяргей Навумчык, Анатоль Вяцінскі, Сяргей Законнікаў (часопіс "Полымя"), Аляксандр Класкоўскі ("Народная газета"), Віталь Цыганкоў ("Вязьда"), Ігар Гермянчук ("Свабода") і іншыя. Размова атрымалася і

цікавая, і плённая.

На другі дзень таксама было дастаткова цікава, але ўвагу чытача хачу звярнуць на тэледабаты: Карпенка-Пазыняк-Шушкевіч. Праўда, Пазыняк прыняць удзел у дэбатах не змог, а замест сябе прыслаў трох прадстаўнікоў перадвыбарчага блоку дэмакратычных сілаў: Алега Трусава -- старшыню БСДГ і сябраў Управы БНФ Віктара Івашкевіча і Вінцука Вячорку. Скажу адразу, што замена атрымалася годная. Між іншым, калі меркаваць па рэакцыі і паўтаратысячнай залы, найбольшую падтрымку сярэд палітычна актыўнай публікі на цяперашні момант маюць погляды і пазіцыі БНФ "Адраджэнне" і яго саюзнікаў, заўважна меншую -- блока "Грамадзянс-

кая згода" (прадстаўляў Г.Карпенка) і яшчэ менш погляды і падыходы Станіслава Шушкевіча.

Мне цяжка адказаць на пытанне ці выканала асамблея сваю галоўную задачу -- аб'яднаць дэмакратаў напярэдадні выбараў у Вярхоўны Савет Беларусі. Ва ўсякім выпадку разуменне неабходнасці такога яднання было ў абсалютнай большасці ўдзельнікаў. Ці прывядзе гэта да якіх канкрэтных крокаў? Скажаць за рэспубліканскіх дэмакратычных лідэраў не магу. Але нагадаю чытачу, што ў Гомелі нам гэтую задачу вырашыць удалося.

Уладзімір СТАРЧАНКА,
старшыня Рады гомельскай гарадской арганізацыі БНФ "Адраджэнне", дацэнт кафедры тэорыі і метадыкі фізічнай культуры.

Абітурыенты, паступаючыя на ўсе спецыяльнасці /акрамя філалагічных/ і якія не вывучалі беларускую мову і літаратуру і не маюць адзнакі па гэтых прадметах у дакуменце аб сярэдняй адукацыі, здаюць экзамен па рускай мове і літаратуры /вусна/.

Без уступных экзаменаў залічваюцца пераможцы /1, 2, 3 месцы/ рэспубліканскіх і міжнародных алімпіяд выпускнікоў школ і педвучылішчаў, праведзеных Мінадукацыі Рэспублікі Беларусь у 1993-94 навучальным годзе па агульнаадукацыйных прадметах, якія паступаюць на адпаведную спецыяльнасць.

Пераможцы /1,2,3 месцы/ абласных і Мінскага гарадскога тураў алімпіяд выпускнікоў школ 1993-94 навучальнага года,

якія праводзіліся органамі ўпраўлення адукацыі Рэспублікі Беларусь па агульнаадукацыйных прадметах, пры паступленні на адпаведныя спецыяльнасці вызваляюцца ад уступнага экзамену па гэтай дысцыпліне з выстаўленнем адзнакі "5".

Узнагароджаныя па заканчэнні школы залатым /сярэбравым/ медалём, закончыўшы сярэднія спецыяльныя навучальныя ўстановы, а таксама ПТВ на базе няпоўнай сярэдняй школы з адзнакай, здаюць адзін прафілюючы экзамен /указаны ў табліцы першым, для спецыяльнасці "Фізічная культура і спорт" таксама пазаконкурснаму экзамену па плаванню/ і пры атрыманні адзнакі "5" вызваляюцца ад астатніх экзаменаў. Пры атрыманні іншай станоўчай адзнакі

(Заканчэнне на 6 стар.)

Гомельскі дзяржаўны ўніверсітэт імя Ф.Скарыны аб'яўляе прыём студэнтаў на I курс заочнага факультэта на 1995-96 навучальны год

(Заканчэнне. Пачатак на 5 стар.)

яны працягваюць здаваць астатнія экзамены. Асобы, якія закончылі ПТВ на базе сярэдняй школы з дыпломам з адзнакай і паступаюць на спецыяльнасці, адпавядаючыя набытым прафесіям, пры атрыманні адзнакі "5" таксама вызваляюцца ад астатніх экзаменаў, а пры атрыманні іншай станоўчай адзнацы -- здаюць іх.

Залічэнне ва ўніверсітэт праводзіцца па конкурсу ў адпаведнасці з колькасцю балаў, набраных абітурыентамі на ўступных конкурсных экзаменах, у наступнай паслядоўнасці:

-- абітурыенты, вызваленыя ад уступных экзаменаў;
-- абітурыенты, якія карыстаюцца правам пазаконкурснага залічэння;

-- медалісты, выдатнікі сярэдніх спецыяльных навучальных устаноў і ПТВ на базе няпоўнай сярэдняй школы, а таксама выпускнікі ПТВ на базе сярэдняй школы з дыпламам з адзнакай і паступаючыя на спецыяльнасці, адпавядаючыя атрыманым прафесіям, якія здалі прафілюючы экзамен на адзнаку "5";

-- астатнія абітурыенты.

Асобы, якія закончылі падрыхтоўчае аддзяленне,

спецыялістаў;

-- асобы, якія маюць ільготы ў адпаведнасці з арт.арт. 19,20,23,24,25 Закона Рэспублікі Беларусь "Аб сацыяльнай абароне грамадзян, пацярпеўшых ад катастрофы на Чарнобыльскай АЭС", інваліды III групы пры адсутнасці медыцынскіх супрацьпаказанняў;

-- асобы, якія працуюць па профілю выбранай спецыяльнасці больш аднаго года;

-- выпускнікі сярэдніх спецыяльных навучальных устаноў і ПТВ, якія паступаюць на роднасныя спецыяльнасці, са стажам работы менш аднаго года.

Паступаючыя ва ўніверсітэт падаюць наступныя **дакументы**:

-- заяву на імя рэктара па адзінай форме;

-- дакумент аб сярэдняй адукацыі ў арыгінале;

-- шэсць фотакартак /без галаўнога ўбору/ памерам 3х4 см;

-- медыцынскую даведку па форме 086у /паступаючыя на спецыяльнасць "Фізічная культура і спорт" дадаткова праходзяць медыцынскі агляд у Гомельскім абласным

САМЫЯ -- САМЫЯ...

схуднела на 400 фунтаў" не стала бестселерам, верагодна, таму, што патэнцыяльныя чытачы наўрад ці змагі б уявіць сабе, як можна справіцца з заменай гардэроба.

Самая вялікая колькасць дзяцей

Афіцыйна зарэгістраваная самая вялікая колькасць дзяцей ад адной маці -- 69. Гэта была першая з дзвюх жонак Фёдара Васільева, сялянка з вёскі Шуя за 241 км на ўсход ад Масквы. Яна раджала 27 разоў: 16 двойняў, 7 тройняў і 4 чацвёрні. Аб гэтым выпад-

ку Нікольскі манастыр 27 лютага 1782 года паведаміў у Маскву. Па меншай меры 67 дзяцей выжылі.

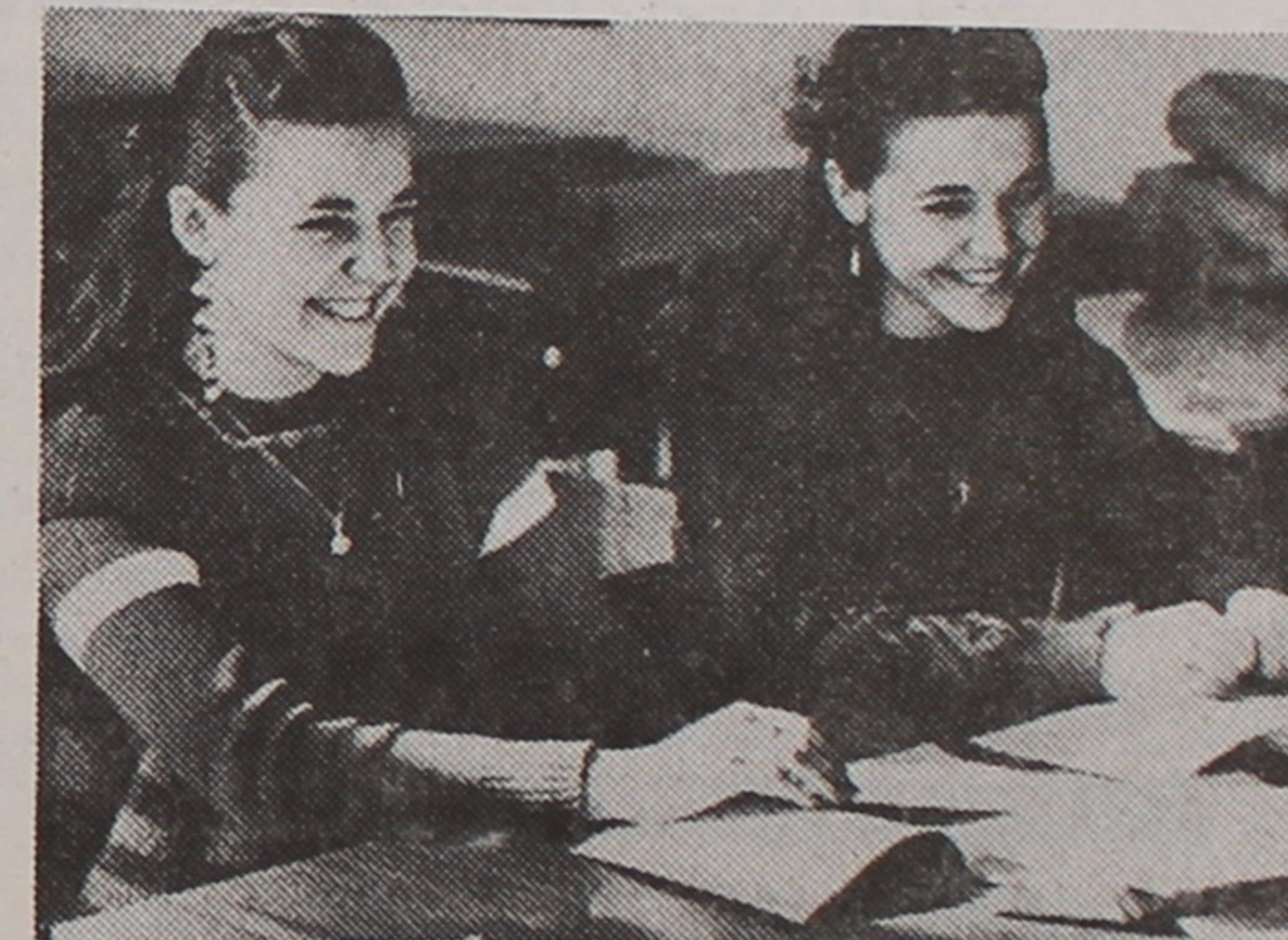
Самыя вузкія таліі

Каралева Кацярына Медзічы (1519-1589) аб'явіла, што фрэйліны французскага двара не павінны мець талію больш як 33 см. Але гэта быў час мініяцюрных жанчын. Самую тонкую талію ў XX стагоддзі мелі французская актрыса Палер (1881-1939) і Эфель Грэнджэр (1905-1982) з Пітэрבורа. У абедзвюх талія была аб'ёмам 33 см. Грэнджэр змагла скараціць памер

таліі з 56 см за перыяд з 1929 да 1939 г.

Пацалунокі

Пацалунак паміж Рэмсам Тумі і Джэйн Уіман (народжанай Сарай Джэйн Фолкеррад 4 студзеня 1914 года, пазней місіс Нэнсі Рэйган!) у кінафільме "Мы цяпер у арміі", які выйшаў у 1940 годзе, быў самым доўгім ва ўсей гісторыі кінематографа і працягваўся 185 секунд. Эдзі Левін і Дэльфін Кра адсвяткавалі пацалунак у Чыкага 24 кастрычніка 1984 года пабіццё рэкорда па самаму доўгаму пацалунку, які працягваўся 17 дзён 10,5 гадзіны. У горадзе Ньюкасл-апон-Тайн, на плошчы Элдан Сквер, Джон Макферсан пацалаваў 24 верасня 1984 года за 8 гадзін 4444 жанчыны, у сярэднім кожную жанчыну за 6,48 секунды. Самы доўгі пацалунак пад вадой працягласцю 2 мінуты 18 секунд належыць пары Таміякі Шырал і Юкіка Нагата.

•••••
нешся старой дзеўкай, шукаючы мужа кожны дзень, або выйдзеш замуж і будзеш шукаць свайго мужа кожную ноч.

•••

Хлапец прызнаецца свайму сябру:

-- Больш за ўсё мне падабаюцца дзяўчаты, якія ўказваюць на дзверы, потым даюць ключ і загадваюць зачыніць іх знутры.

"Клюнуў"

Мужчына купіў сабе яркаружовую кашулю з вялікімі жоўтымі карункамі. У адной з яе кішэняў ён знайшоў картку, на якой было ўказана імя дзяўчыны-упакоўшчыцы і яе адрас. Ніжэй было падпісана пажаданне, каб пакупнік выслаў сваё фота. "А раптам у мяне з ёй атрымаецца раман?" -- падумаў ён і выслаў свой фотаздымак. Праз некалькі дзён ён атрымаў ад яе ліст, у якім гаварылася: "Дзякуй за здымак. Мне вельмі хацелася паглядзець на таго ідыёта, які купіць гэтую дзікую кашулю".

Жаночая прыгажосць... Яна з'яўляецца катэгорыяй якаснай, а не колькаснай і з цяжкасцю звязваецца з рэкордамі. Аднак калі ўспомніць, што твар Алены Траянскай прывёў у рух 1000 караблёў, то за адзінку прыгажосці, здольнай зруліць з месца 1 карабель, можна прыняць адзінку "міліалена".

Рэкорды схуднення

Амерыканская цыркавая таўстуха Чэлеста Гейер (нарадзілася ў 1901 годзе), вядомая таксама як "Долі Дзімплс", маючы вагу 251 кг, схуднела да 69 кг. У 1950-1951 гг. страта вагі склала 182 кг за 14 месяцаў. Аб'ёмы таліі, грудзей і клубоў скараціліся адпаведна з 213-2000-213 см да стройных 71-86-91 см. Яе кніга "Як я

ПЛЮС КАРОТКІ ЯЗЫК

Якія зменлівыя, непастаянныя каноны прыгажосці! Ужурнай нацыі яны свае. Па старажытных еўрапейскіх мерках эталонам лічылася тая жанчына, якой былі ўласцівыя трыццаць тры рэчы. Напэўна, спецыяльна для нас нашы продкі ўсё расклалі па палічках. Але ў гэты спіс тое-сёе дадалі сучасныя жартаўнікі. **Мяркуйце самі.**

У жанчыны павінны быць

-- белымі: твар, зубы, рукі;
-- чырвонымі: шчокі, ногці, каралы;
-- вузкімі: далоні, талія, ступні;
-- поўнымі: губы, клубы, калені;
-- тонкімі: пальцы, бялізна, пачуцце гумару;
-- вострымі: нос, погляд, грудзі;
-- высокімі: абцасы, голас, культура;
-- лёгкімі: характар, паходка, футра;

-- вялікімі: вочы, тэмперамент, машына;
-- доўгімі: валасы, шыя, ногі;
-- кароткімі: язык, спадніца, мінулае.

І смех, і грэх

ДОўГІЯ ПОШУКІ

Прыгожая жанчына ўваходзіць у магазін і пытаецца ў прадаўца, ці ёсць у іх чырвоная тканіна яркага насьчычанага колеру, каб была не вельмі тоўстая, не вельмі тонкая. Адну за другой прадаўшчыца прыносіць

ЧАРОЎНЫЯ ўСМЕШКІ

тканіны, называе іх цэны, расхвальвае якасць. Усе прылаўкі завалены грудамі тканін. Прайшла гадзіна, нарэшце, жанчына знайшла тое, што шукала:

-- Колькі метраў? -- пытаецца прадаўшчыца.

-- Ой! Вы ведаеце, -- тлумачыць дама, -- мой сын прывёз з Афрыкі маленькую туземную лялечку, а ў яе язычок недзе згубіўся...

ВЫБІРАЙ, ШТО БОЛЬШ ПАДАБАЕЦА

Прыгожая дзяўчына жыла ў правінцыі, дзе ёй заўсёды надакучалі кавалеры. Яна ніяк не магла вырашыць, на кім спыніць свой выбар, і таму папрасіла парады ў маці.

-- Дзіятка маё. У цябе ёсць два выйсці: ты заста-

Гэта цікава МУЖЧЫНА І ЖАНЧЫНА

ў азначэнні амерыканскіх псіхолагаў

• Жанчыны ў параўнанні з мужчынамі найбольш хутка авалодваюць замежнымі мовамі.

• Жанчыны аддаюць перавагу салодкім стравам, а мужчыны - салёным.

• У жанчын музычны слых лепшы, чым у мужчын.

• Жанчыны ўтры разы часцей за мужчын размаўляюць па тэлефоне.

• Значэнне знешнасці партнёра адыгрывае дамінуючую ролю ў 22% апытаных мужчын і ў 11% жанчын.

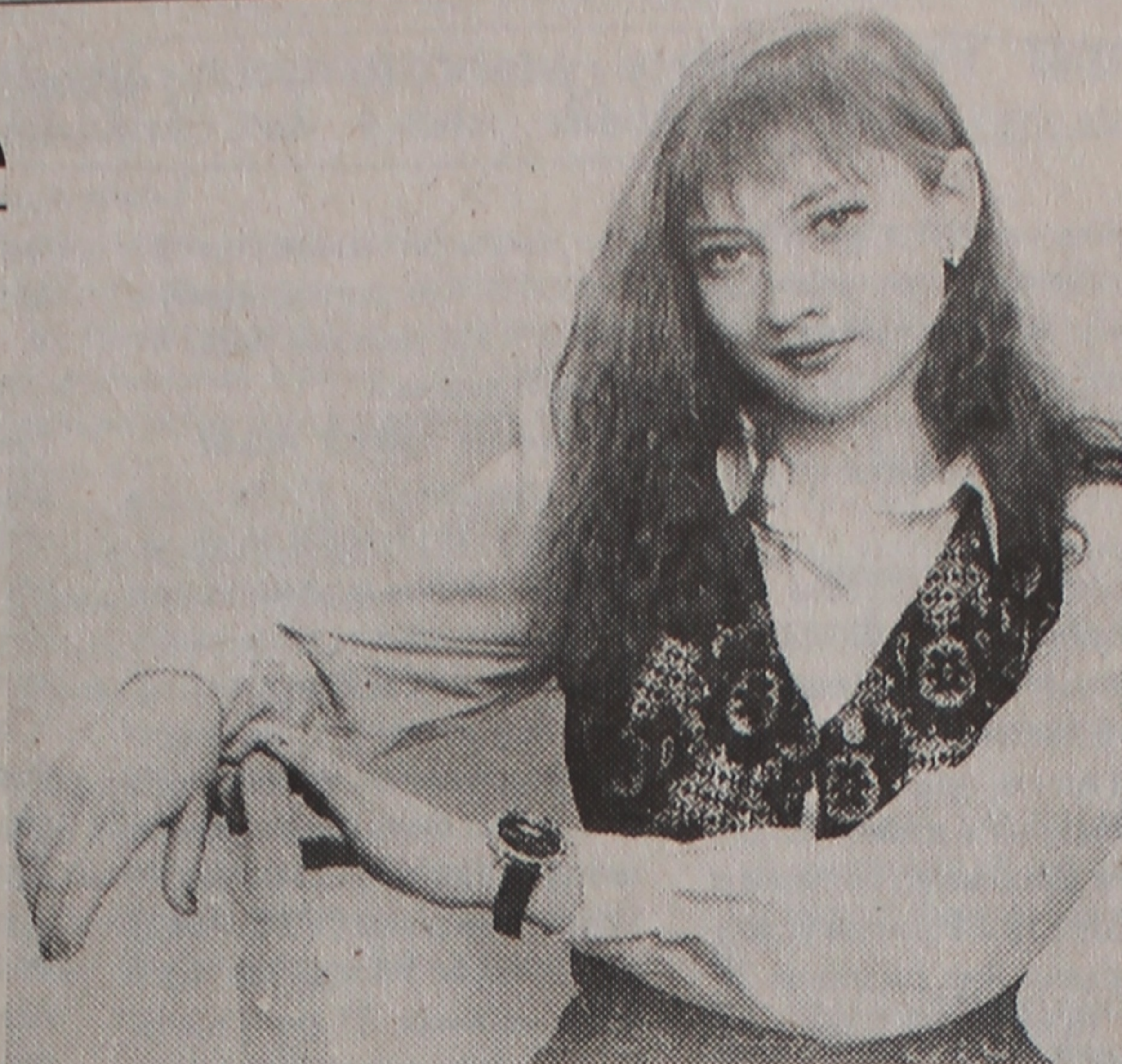
• Хаця жанчына жыве больш гадоў, чым мужчына, працэсы яе старэння працякаюць больш хутка і больш прыкметна.

• Жанчыны ў 2 разы больш адчувальныя да ўздзеяння алкаголю, чым мужчыны.

• Псіхічныя дэпрэсіі назіраюцца ў 2 разы часцей у жанчын.

• Жанчыны лепш чуюць, спяць даўжэй за мужчын.

• Адрозненні паміж мужчынай і жанчынай -- прыроджаныя і зусім не залежаць ад выхавання.

Фота У. Чысціка

АНЕКДОТЫ

Мужчына з вялікай хуткасцю нясецца па вуліцы і сустракае свайго сябра.

-- Куды гэта ты так спяшаешся? -- пытаецца той.

-- Ды вось купіў жонцы капялюшык і хачу паспець дамоў раней, чым зменіцца мода!

Муж вяртаецца дамоў у пяць гадзін раніцы.

Владимир ИВАНОВ,
студент 5-го курса геолого-географического факультета.

Я ошибся, знаю,
Верил и был наказан,
Но без тебя, родная,
Мир, безусловно, смазан.
Ветер подует с юга,
В нем уловлю дыханье,
Это адская мука
Осознавать расставанье.
Мне не подвластна вечность,
Так бы вернул миг встречи,
Но ухожу в бесконечность,
Как же все скоротечно!
Может быть, был многословным,
Может порой нетактичным,
Буду теперь безмолвным
И не таким хаотичным.
Тускло мне будет -- свечи
Станут моей звездой,
Я готов целую вечность
Ждать новой встречи с тобою.

Жонка адчытвае яго:
-- З'явіцца дамоў у пяць раніцы! У мяне няма слоў!

-- І дзякуй богу...

Размаўляюць два старыя сябры:
-- Ты ведаеш, -- скардзіцца адзін з іх.
-- Калі я раней прыходзіў дамоў, жонка прыносіла мне хатнія тапкі, а сабака вітаў радасным гаўканнем. А цяпер усё наадварот.

спорт спорт спорт

ПАСПЯХОВЫЯ СТАРТЫ ЛЁТКААТЛЕТАЎ

У лютым ў г.Мінску адбыліся спаборніцтвы па лёгкай атлетыцы сярод ВНУ Рэспублікі Беларусь, прысвечаныя 50-годдзю Перамогі ў Вялікай Айчыннай вайне.

Паспяховы старт ў пачатку спартакіяды ўзялі лёгкаатлеты нашага ўніверсітэта, якія занялі першае агульнакаманднае месца. Вялікі ўклад у перамогу нашай каманды ўнеслі студэнты факультэта фізічнай культуры. Першыя месцы занялі Анатоль Буткоўскі на трох дыстанцыях: у бегу на 800, 1500 м, у эстафеце, Алена Бычкоўская -- 800, 1500 м, Сяргей Цішкоў -- 3000 м, Генадзь Пархоменка -- 200 м, Максім Марыненка -- у сямібор'і, Наталля Сазановіч -- у пяцібор'і, Аляксандр Слюнькоў -- у эста-

феце. На другім месцы Генадзь Пархоменка -- бег на 60 м, Уладзімір Сівалобаў у бегу на 2000 м з перашкодамі, на 3000 м, Аляксандр Цітоў -- 800 м, Аляксандр Слюнькоў -- 200 м, Наталля Салагуб -- 60 м.

Трэцімі прызёрамі сталі Сяргей Цішкоў і Наталля Салагуб у бегу адпаведна на 1500 і 200 м.

Падрыхтавалі каманду ГДУ да спаборніцтваў, на якіх выхаванцы факультэта фізічнай культуры паказалі высокі спартыўны клас, дацэнты Г.І.Нарскін, Ю.П.Працко, ст.выкладчык В.К.Кірэеў і выкладчык І.Л.Сівадзедаў.

В.ЛЕМЯШКОЎ,
заг.кафедры лёгкай атлетыкі і лыжнага спорту, дацэнт.

10 САКАВІКА -- ДЗЕНЬ ДОНАРА

Усіх тых, хто праявіць міласэрнасць дзеля здароўя хворых людзей, якім неабходна донарская кроў, будуць чакаць у медпункце ўніверсітэта ў пятніцу, 10 сакавіка, з 10 да 15 гадзін.

Аўтары надрукаваных матэрыялаў нясуць адказнасць за падбор і дакладнасць прыведзеных фактаў, цытат, эканамічных даных, асабістых імён, геаграфічных назваў і іншай інфармацыі, а таксама за тое, каб у матэрыялах не ўтрымлівалася даных, якія не падлягаюць адкрыты публікацыі. Рэдакцыя можа друкаваць артыкулы ў парадку абмеркавання, не раздаючы пуністу гледжання аўтара.

ЗАСНАВАЛЬНІК -- Гомельскі дзяржаўны ўніверсітэт імя Ф.Скарыны.

Наш адрас: 246699, г. Гомель, вул. Савецкая, 104, пакой 1-18, тэл. 57-43-21.

Рэгістрацыйны № 221

Спонсары газеты -- НВП "Сучасныя тэхналогіі", прафком студэнтаў.

Газета набрана і зьверстана на настольна-выдавецкім комплексе ІВЦ ГДУ, аддрукавана на Гомельскай фабрыцы "Палесдрук", г.Гомель, вул.Савецкая,

Рэдактар

Ул.П. БАЛОГА

Аб'ём 1 друк. арк.
Тыраж 1.500 экз.
Заказ 124

Падпісана да друку 3.03.95.